

APEK

Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije
Stegne 7, p. p. 418
1001 Ljubljana
telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01
e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si
davčna št.: 10482369

Številka: 0612-29/2011/4
Datum: 28.06.2011

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije na podlagi tretjega odstavka 109. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št.: 110/06-UPB1, 69/06-ZOIPub in 36/08-ZPOmK-1; v nadaljnjem besedilu: ZMed) po uradni dolžnosti v zadevi strokovnega nadzorstva televizijskega programa POP TV, izdajatelja družbe POP TV, d.o.o., Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa Marjetka Horvat, izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije je v okviru strokovnega nadzorstva nad izvajanjem programskih zahtev in omejitev iz petega oddelka drugega poglavja ZMed, ki ga je v času od 29.09.2009 do 6.11.2009 izvedla v televizijskem programu POP TV, izdajatelja družbe Pop TV, d.o.o., Kranjčeva 26, 1000 Ljubljana, ugotovila, da niso bile izpolnjene zahteve iz tretjega odstavka 84. člena Zmed, in sicer, da pred predvajanjem oddaj »Kmetija slavnih«, ki so vsebovale prizore seksualnosti in nasilja, ni bilo predvajano akustično in vizualno opozorilo, da vsebina ni primerna za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med predvajanjem pa oddaje, ki so vsebovale prizore seksualnosti in nasilja, niso bile označene z ustreznim vizualnim simbolom.
2. Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije nalaga izdajatelju družbi POP TV, d.o.o., Kranjčeva 26, 1000 Ljubljana, da v roku enega (1) meseca v televizijskem programu POP TV zagotovi izvajanje programskih zahtev in omejitev, tako da bo pred predvajanjem programskih vsebin, ki vključujejo prizore seksualnosti in prizore nasilja, predvajano akustično in vizualno opozorilo, da vsebina ni primerna za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med predvajanjem pa bodo te vsebine označene z ustreznim vizualnim simbolom, kot to določa tretji odstavek 84. člena ZMed.
3. Rok iz 2. točke izreka te odločbe začne teči naslednji dan po vročitvi te odločbe.
4. Stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je v okviru strokovnega nadzorstva nad izvajanjem programskih zahtev in omejitev, ki po določbah 5. oddelka drugega poglavja ZMed veljajo za radijske in televizijske programe, opravila analizo televizijskega programa POP TV, izdajatelja POP TV, d.o.o., Kranjčeva 26, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa Marjetka Horvat (v nadaljevanju: izdajatelj). V okviru strokovnega nadzorstva je Agencija ugotovila, da izdajatelj v televizijskem programu POP TV

APEK

krši določbe tretjega odstavka 84. člena Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 110/06-UPB1, 69/06-ZOIPub in 36/08-ZPOmK-1, v nadaljevanju: ZMed), zato mu je izdala odločbo št. 0604-44/2009/23 z dne 16.11.2009, s katero je izdajatelju v 2. točki izreka naložila, da v roku enega meseca od vročitve odločbe v televizijskem programu POP TV zagotovi izvajanje programskih zahtev tako, da bo pred predvajanjem programskih vsebin, ki vključujejo prizore seksualnosti in prizore nasilja, predvajano akustično in vizualno opozorilo, da vsebina ni primerna za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med predvajanjem pa objavljen ustrezen vizualni simbol, kot to določa tretji odstavek 84. člena ZMed.

Zoper citirano odločbo je izdajatelj sprožil upravni spor. Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani je s sodbo I U 2079/2009-11 z dne 16.03.2011, ki jo je Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) prejela 25.03.2011, odpravilo odločbo št. 0604-44/2009/23 z dne 16.11.2009 zaradi kršitev pravil postopka. V sodbi je sodišče navedlo, da ni bilo pogojev za skrajšani ugotovitveni postopek in da bi morala Agencija izdajatelja pred izdajo odločbe seznaniti z ugotovljenim dejanskim stanjem in s pridobljenima strokovnima mnenjema avtoric dr. Renate Šribar (dokument št. 0604-44/2009/21) in dr. Karmen Erjavec (dokument št. 0604-44/2009/22) ter mu dati možnost, da se o njih izjavi, nato pa bi se morala do njegovih izjav opredeliti in jih oceniti. Zadevo je sodišče vrnilo Agenciji v ponovno odločanje, v katerem je ta vezana na zadevno pravno mnenje sodišča.

Agencija je v ponovljenem postopku s pozivom na izjasnitev št. 0612-29/2011/1 z dne 14.04.2011 pozvala izdajatelja POP TV d.o.o., naj se v skladu s 138. in 146. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.) in 8/2010; v nadaljnjem besedilu: ZUP) izjasni o vseh do sedaj ugotovljenih dejstvih in zbranih dokazih, ter navede morebitna nova dejstva in okoliščine, ki bi v ponovljenem postopku prispevali k razjasnitvi dejanskega stanja, ter poda morebitne pisne pripombe k ugotovitvam Agencije. Agencija je na podlagi vseh ugotovljenih dejstev, ki izhajajo iz analize posnetkov ter so navedeni v pozivu, ugotovila, da so bili v oddajah »Kmetija slavnih«, ki je v skladu z drugim stavkom tretjega odstavka 84. člena ZMed opredeljena kot oddaja, v katero se lahko vključujejo prizori nasilja in seksualnosti le pod pogojem, da ne gre za vsebine, ki bi kršile estetska in etična merila iz prvega stavka, predvajani taki prizori nasilja in prizori seksualnosti, zaradi katerih bi izdajatelj skladno s tretjim odstavkom 84. člena ZMed moral pred začetkom predvajanih oddaj predvajati akustično in vizualno opozorilo, da vsebine niso primerne za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med njihovim predvajanjem pa bi moral biti objavljen ustrezen vizualni simbol. Ugotovitve, da gre za tovrstne vsebine, potrjujeta tudi omenjeni strokovni mnenji, ki ju je Agencija priložila k ponovnemu pozivu k izjasnitvi, skladno z napotili Upravnega sodišča. Izhajajoč iz povratnice, je izdajatelj zadevni poziv prejel 21.04.2011.

Izdajatelj je v izjasnitvi, ki jo je Agencija prejela dne 28.04.2011 (dokument št. 0612-29/2011/2), navedel, da v tej fazi postopka ne more podati ustrezne pisne izjasnitve, niti se ne more opredeliti do ugotovljenih dejstev. Po mnenju izdajatelja so bila v postopku pridobljena izvedenska mnenja, pri čemer stranki še pred določitvijo izvedenca ni bila dana možnost, da se izjavi kdo bo izvedenec. Po mnenju izdajatelja je zato neutemeljeno pričakovati, da se izjasni o ugotovljenih dejstvih in izvedenskem mnenju še preden se lahko izjavi o določitvi izvedenca.

Agencija po proučitvi izdajateljevega odgovora ugotavlja, da se ta glede ugotovljenega dejanskega stanja in ugotovitev Agencije ter strokovnih mnenj ni izjasnil, temveč je zgolj predlagal, da mu Agencija vroči sklep o določitvi izvedenca, v kolikor ga namerava imenovati, po predhodno dani možnosti, da se o imenovanju izvedenca izreče, nato pa naj stranki na ustni obravnavi tudi omogoči postavljanje vprašanj izvedencu.

APEK

Agencija v zvezi s strokovnima mnenjema pojasnjuje, da nimata statusa izvedenskega mnenja, zato Agenciji v ponovnem postopku ni treba postopati v skladu z določbami 189. do 197. člena ZUP. Obe študiji podajata mnenje glede vpliva prizorov seksualnosti in nasilja na mlajšo populacijo, pri čemer gre za enakovrstne ugotovitve, do katerih je prišla že Agencija v okviru strokovnega nadzora, kot bo podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju. Študiji nikakor ne nadomeščata ugotovitev organa v smislu izvedeniškega mnenja, torej glede strokovnih znanj, s katerimi Agencija ne bi razpolagala. Agencija kot regulator s področja avdiovizualnih medijev pri svojem delu naroča različne študije oziroma mnenja zunanjih strokovnjakov. Študije oziroma mnenja zunanjih strokovnjakov predstavljajo podkrepitev strokovne presoje in stališč regulatorja, kar je tudi v skladu z dobrimi praksami regulatorjev s področja avdiovizualnih medijev v EU. Zato ne drži navedba izdajatelja, da gre v tem primeru za dokaz s postavitvijo izvedenca, ki je pridobljen s kršitvijo pravil postopka in zaradi česar izdajatelj v tej fazi ne more podati ustrezne izjasnitve.

Agencija je glede na navedeno na podlagi 138. in 146. člena ZUP izdajatelja **ponovno pozvala**, da lahko v roku 3 dni od prejema tega poziva pod svojo izjasnitev glede navedenih ugotovitev in navede dejstva, ki so pomembna za odločitev v zadevi. Izhajajoč iz povratnice, je izdajatelj zadevni poziv prejel 27.05.2011, do dneva izdaje odločbe pa Agencija s strani izdajatelja izjasnitve o ugotovitvah Agencije ni prejela.

Vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za odločanje v ponovljenem postopku, so bile tako zbrane in ugotovljene na podlagi v prvem postopku zbranih podatkov v okviru strokovnega nadzorstva, ki se nanašajo na relevantno časovno obdobje (to je na čas, v katerem je bil opravljen strokovni nadzor). Novih dejstev in okoliščin stranka v postopku ni navajala, prav tako pa ni predlagala izvedbe morebitnih drugih dokazov.

Agencija je po uradni dolžnosti uvedla postopek strokovnega nadzora, v katerem je, skladno s svojimi pristojnostmi iz 109. člena ZMed, preverjala skladnost oddaj »Kmetija slavnih« v času med 29.09.2009 ter 6.11.2009 s prvim, drugim, tretjim in sedmim odstavkom 84. člena ZMed ter s Pravilnikom o določitvi vizualnega in akustičnega opozorila za programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike (Ur. l. RS, št. 39/2007, v nadaljevanju: Pravilnik).

Agencija je tako v ponovnem postopku izhajala iz ugotovitev analize televizijskega programa POP TV, ki jo je opravila v okviru strokovnega nadzorstva nad izvajanjem programskih zahtev in omejitev, ki po določbah 5. oddelka drugega poglavja ZMed veljajo za radijske in televizijske programe, skladno z Metodologijo nadzora programskih vsebin radijskih in televizijskih programov (Uradni list RS, št. 59/08; v nadaljevanju: Metodologija).

Podlago za odločanje v ponovljenem postopku predstavljajo določbe 84. člena ZMed v povezavi s 109. členom ZMed. Prvi odstavek 84. člena ZMed določa, da televizijski programi ne smejo predvajati pornografije in pretiranega nasilja, če bi lahko predvajanje resno škodovalo duševnemu, moralnemu ali telesnemu razvoju otrok in mladoletnikov. Predvajanje pornografije in pretiranega nasilja, ki utegne škodovati otrokom in mladoletnikom, je skladno z drugim odstavkom 84. člena ZMed dopustno le pod pogojem, da je s tehničnimi sredstvi oziroma z zaščito omejeno tako, da otroci in mladoletniki do takšnih vsebin nimajo dostopa. Tretji odstavek 84. člena ZMed določa, da lahko televizijski programi predvajajo informativne in izobraževalne oddaje ter umetniška avdiovizualna dela, ki vključujejo prizore nasilja ali seksualnosti ob upoštevanju estetskih in etičnih meril, ki jih sami vnaprej določijo. Televizijski prizori, ki vključujejo nasilje ali seksualnost se lahko izjemoma predvajajo tudi v drugih oddajah, pod pogojem, da ne gre za vsebine, ki bi kršile estetska in etična merila iz prejšnjega stavka. Pred začetkom predvajanja oddaj in del iz prvega stavka oziroma prizorov

APEK

iz drugega stavka tega odstavka mora biti objavljeno akustično in vizualno opozorilo, da niso primerne za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med njihovim predvajanjem pa morajo biti označene z ustreznim vizualnim simbolom. Sedmi odstavek 84. člena ZMed določa, da se lahko programske vsebine, v katerih prevladujejo prizori nasilja ali seksualnosti, predvajajo med 24. in 5. uro, ob upoštevanju prvega odstavka ter meril iz tretjega in četrtega odstavka 84. člena ZMed.

Agencija je v postopku strokovnega nadzora pregledala posnetke oddaje »Kmetija slavnih«, predvajane od 29.9.2009 do 3.10.2009, od 5.10.2009 do 10.10.2009, od 13.10.2009 do 17.10.2009, od 20.10.2009 do 24.10.2009, od 26.10.2009 do 31.10.2009 ter od 2.11.2009 do 6.11.2009, ki jih je pridobila na podlagi sedmega odstavka 109. člena ZMed in prvega odstavka 38. člena Metodologije strokovnega nadzorstva radijskih in televizijskih programov (Uradni list RS, št. 59/08). Na podlagi analiziranih posnetkov so bila ugotovljena naslednja pravno relevantna dejstva:

»Kmetija slavnih«, 7.10.2009 ob 20.00 uri

20.56 prizor seksualnosti, v katerem udeleženca oblečena ležita skupaj in se pogovarjata, nakar udeleženec komentira »zakaj si se tako naštimala, da ti mene mal osrečiš?«. Udeleženka mu pojasni, da zanj, se vzpne na udeleženca, ki leži na hrbtu, in si sleče jopico, tako da je golih prsi. Udeleženec otipava oprsje in komentira njeno oprsje. Prizor nakazuje, da bi se intimni prizor lahko nadaljeval v spolni odnos.

»Kmetija slavnih«, 21.10.2009 ob 20.00 uri

20.46 in 20.51 predvajani prizori nasilja. Med udeležencema se vname prepir in sproži verbalno in fizično nasilje. Udeleženca se prerivata v prostoru, eden od udeležencev pade na ležišče, drugi ga prime okoli pasu in poskuša odvreči iz prostora. Vsi prizori spremljajo medsebojno poniževanje udeležencev z zbadljivkami, kletvicami, vulgarnimi in ostalimi ponižujočimi izrazi (»idiot«, »prasec od človeka«, »Dala bi ti šamarčino«, »Ti si prfuknen«, »Boli me kurac zate, Artur«, »Artur lopov«).

»Kmetija slavnih«, 23.10.2009 ob 20.00 uri

20.30 do 20.35 prizori nasilja.

20.30 udeleženca šova primeta prašiča za uhlje in ga nekaj časa vlečeta oziroma zadržujeta, da ne pobegne. Pridružijo se še nekateri drugi udeleženci, ki prašiča primejo za zadnje noge in mu okoli nog nameščajo vrv.

20.31 udeleženci prašiča dvignejo s tal, ga držijo za zadnje noge in odnesejo iz hleva. Sliši se cviljenje prašiča, udeleženka si zatiska ušesa.

20.32 ponovljen prizor, ko udeleženci prašiča nesejo iz hleva

20.32 prizor, ko iz hleva prinesejo prašiča in mu na glavo nastavijo strelno orožje, ena od udeleženk si zatiska ušesa, v ozadju se zasliši pok, udeleženci lovijo kri iz vrata prašiča

20.35 mesar prašiču odreže glavo, ki jo obesijo na lestev; prikaz prašičje glave, obešene na kavelj, mesar brusi nož, prizori razkosavanja prašiča

Udeleženci šova ves čas tega dela oddaje podajajo komentarje. Določeni komentarji so bili pred samim pokom strelnega orožja pospremljeni z občutki groze udeležencev.

APEK

»Kmetija slavnih«, 2.11.2009 ob 20.55 uri

21.30 Komentar z dogajanja na kmetiji, ki je pospremljen s prizorom seksualnosti, v katerem sta moški udeleženec in ženska udeleženka v intimnem razmerju, ko se on dotika njenih intimnih delov telesa ter pogleda pod njena oblačila.

21.32 Prispevek o udeleženci šova, ki je sicer igralka v pornografskih filmih. Udeleženka golih prsi pozdravi v kamero, nato z golimi prsmi pozira na večnamenskem stolu, boža se po prsih, medtem ko jo fotografi fotografirajo. Sledijo prizori seksualnosti, kratki odlomki iz pornografskega filma, v katerem nastopa omenjena udeleženka šova. V prizorih so prikazi moškega pri spolni stimulaciji ženskega spolovila skozi spodnje perilo, nato prikaz spolnega odnosa udeleženke (prikaz udeleženke od pasu navzgor, vidijo se njene gole prsi, ki jih držijo moške roke). Udeleženka se predstavi tudi kot striptizeta in pokaže nekaj pripomočkov, ki jih uporablja med svojimi nastopi (vibratorji, perilo), sledijo še prizori plesa goloprse udeleženke kot striptizete ob plesnem drogu.

Zgoraj navedeno dejansko stanje je bilo v nadaljevanju postopka podlaga za presojo, ali so bila v konkretnem primeru kršena določila ZMed glede zaščite otrok in mladoletnikov.

Agencija je »Kmetijo slavnih« žanrsko opredelila kot zabavno vsebino, to je resničnostno oddajo. Format resničnostne oddaje je zasnovan tako, da skušajo ustvarjalci z žanrsko mešanico dokumentarca in »soap opere« (za katero je značilna neskončnost zapletov in razpletov) rekonstruirati dogodke resničnega življenja na kmetiji, v katerih se pojavljajo javnosti dokaj znani ljudje. Udeleženci resničnostne oddaje so prostovoljno pristali na »osamljeno življenje« na kmetiji, kjer jih ves čas spremljajo kamere in mikrofoni pri njihovem »vsakdanjem« življenju. Scenarij in pravila resničnostne oddaje za udeležence so zasnovana tako, da vzpodbujajo konflikte med udeleženci. Njihovi medsebojni odnosi so urejeni hierarhično. Vloge posameznikov segajo od kmečkega gospodarja, ki ukazuje in določa naloge podrejenim, do hlapcev oziroma dekel, ki jih izpolnjujejo, ter »prvega« in »drugega« dvobojevalca, ki se borita za obstanek v skupini. Hierarhična razdelitev udeležencev in boj med njimi pogosto sprožata grobo tekmovalstvo, zbadanje in poniževanje ter s tem diskriminatorno in nasilno medsebojno vedenje.

V posnetkih oddaj se pogosto pojavljajo preklinjanje in vulgarizmi, ki sicer sami po sebi ne bi bili razlog za vsebinsko regulacijo, a jih je pri presoji vsebin z vidika zaščite otrok in mladoletnih treba upoštevati, če so prisotni v spletu z nasiljem, tudi verbalnim, npr. zaničevanjem in poniževanjem (npr. oddaja z dne 21.10.2009).

Kot določa tretji odstavek 84. člena ZMed, lahko televizijski programi predvajajo informativne in izobraževalne oddaje ter umetniška avdiovizualna dela, ki vključujejo prizore nasilja ali seksualnosti le ob upoštevanju estetskih in etičnih meril, ki jih sami vnaprej določijo. Televizijski prizori, ki vključujejo nasilje ali seksualnost se lahko *izjemoma* predvajajo tudi v drugih oddajah, *pod pogojem, da ne gre za vsebine, ki bi kršile estetska in etična merila iz prejšnjega stavka*. Pred začetkom predvajanja oddaj in del iz prvega stavka oziroma prizorov iz drugega stavka tega odstavka *mora biti objavljeno akustično in vizualno opozorilo*, da niso primerne za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med njihovim predvajanjem pa morajo biti označene z *ustreznim vizualnim simbolom*.

Agencija ugotavlja, da gre v konkretnem primeru za prizore in izražanja, ki v realnosti (ki naj bi jo sicer tovrstni »resničnosti« šovi prikazovali) niso primerna in so družbeno zavržna. Agencija nadalje ugotavlja, da so ti prizori fizičnega in verbalnega nasilja ter vulgarnega izražanja v oddajah predstavljeni nekritično in celo kot najzanimivejši del oddaje (ki je bil pred njenim predvajanjem tudi del reklam oziroma napovednika, kar naj bi povečevalo zanimanje za ogled oddaje). Pri tem pa Agencija ugotavlja, da je bistveno, da so odrasli gledalci zaradi

APEK

dozorelega čustvenega in kognitivnega zaznavanja sposobni presoditi pomen in neprimernost tovrstnih prizorov, in sicer tudi v primeru, ko je njihov dejanski namen pri gledalcih vzbujati določena čustva ali jih zabavati (senzacionalistično usmerjene oddaje). Vendar pa slednje ne velja enako za otroke, saj bi ti lahko te prizore in izražanja, za katera predhodno ni objavljenega ustreznega akustičnega in vizualnega opozorila, napačno akceptirali ter brez ustreznega zunanjskega nadzora napačno vrednostno presodili in ponotranjili. Pri tem je pomemben tudi format oddaje, ki preko nekritičnega načina podajanja »kvazi resničnosti« prikazuje tovrstne medčloveške odnose kot nekaj vsakdanjega in družbeno sprejemljivega, čeprav to v resnici niso.

Agencija je nadalje ugotovila, da se v oddajah pojavljajo preklinjanje in vulgarizmi, ki sicer sami po sebi ne bi bili razlog za vsebinsko regulacijo, a jih pri presoji vsebin z vidika zaščite otrok in mladostnikov treba upoštevati, če so prisotni skupaj z fizičnim in verbalnim (npr. zaničevanjem in poniževanjem) nasiljem, saj v takih primerih preklinjanje deluje kot stimulacija in hkrati psihološko opravičilo nasilja (navedeno potrjuje tudi strokovno mnenje dr. Renate Šribar). Kar je še posebej upoštevano vredno, ko sporno obnašanje ni umeščeno v ustrezen kontekst, ki bi dal otrokom vedeti, da gre za družbeno manj primerno ali neprimerno izražanje in vedenje. V primeru konkretne oddaje ima tako izražanje in vedenje posebno težo, ker se oddaja predstavlja kot šov »slavnih«. Na ta način se otrokom vsiljuje ideja, da je mogoče dobiti širši pozitiven odziv ali položaj v družbi s poniževanjem, nasilništvom, žaljenjem s kletvicami in podobno.

Sporni prizori so prikazani nekritično, kot nekaj vsakdanjega in normalnega, kar ustvarja pozitivno afirmacijo takšnih dejanj pri otrocih, ki se pogosto poistovetijo z znanimi osebami, ki jih spremljajo na televiziji. Raziskave kažejo, da otroci, mlajši od 12 let, s težavo razlikujejo med televizijsko resničnostjo in realnostjo ter težko pravilno presojajo verodostojnost gledane vsebine (to potrjuje tudi strokovno mnenje dr. Karmen Erjavec). Posebej velike težave imajo otroci s hibridnimi žanri. Pri resničnostnih šovih, ki kot hibrid različnih žanrov (dokumentarec, tekmovanje in *soap opera*) posnema dogodke resničnega življenja skozi formo dramatizirane rekonstrukcije, pa je ločevanje med resničnim dogajanjem in rekonstrukcijo dogodkov pretežno tudi za otroke, stare do 15 let.

Kot ugotavlja Agencija, imajo otroci ob gledanju tega resničnostnega šova dostop tudi do družbeno bolj nadziranih ali celo tabuiziranih tem, dogodkov in prizorov, kot so golota, intima in spolnost. Udeleženci so bili namreč v oddajah večkrat prikazani pri intimnih opravilih, par udeležencev pa je bil nekajkrat prikazan tudi v intimnem odnosu (oblečena udeleženka leži tesno ob golem udeležencu, prikaz njegovega dotikanja njenih intimnih delov telesa nakazuje nadaljevanje njunega intimnega prizora v spolni odnos, npr. v oddaji dne 7.10.2009), v eni od oddaj pa so bili, kot že omenjeno, prikazani tudi kratki odlomki iz pornografskih filmov in erotičnih performansov ene od udeleženk (v oddaji dne 2.11.2009).

Agencija še ugotavlja, da so otroci pri prizorih golote, intime in nakazovanja na spolne odnose vsaj v zadregi ali se počutijo neprijetno oziroma tesnobno, saj tovrstnih vsebin ne morejo primerjati in uskladiti z osebnimi izkušnjami, še posebej, če so to prizori družbeno tabuiziranih tem. Zaradi nedokončanega čustvenega in kognitivnega razvoja otroci prizore spolnosti in intime razumejo drugače kot odrasli gledalci. Prizori golote in intimnosti so v oddaji predstavljeni na prisilno »naraven« način, v umetno ustvarjenem »naravnem kmečkem« okolju, zato delujejo umetno, agresivno in otrokom neprimerno. V prizorih golote in intimnih prizorih dveh udeležencev sodeluje oseba, ki je v realnem življenju igralka pornografskih filmov, kar ustvarjalci oddaje dodatno osvetlijo s prikazom njenih del. Takšen način reprezentacije spolnosti lahko otroke dolgoročno zaznamuje s specifično percepcijo spolnosti. Otroci do prikazanega ne morejo zavzeti kritične distance, saj ga ne morejo

APEK

preveriti, primerjati in uskladiti z osebnimi in družbenimi izkušnjami, ker jih na tem področju nimajo in zato razumejo in interpretirajo videno drugače kot odrasli.

Agencija ugotavlja, da imajo lahko podoben vpliv na otroke tudi prizori klanja živali, še zlasti na način, kot je to bilo izvedeno v oddaji 23.10.2009 (s strelnim orožjem, glasnim cviljenjem, puljenjem za ušesa in obešanjem prašičje glave na lestev ter puščanjem oziroma lovljenjem krvi iz vratu živali), saj lahko brez pojasnil staršev ali drugih odgovornih oseb ti prizori pri otrocih, predvsem mlajših, povzročijo neprijetna, tesnobna občutja ali grozo, saj predvsem mlajši otroci tovrstnih vsebin ne morejo primerjati in uskladiti z osebnimi izkušnjami. Velika večina otrok osebnih izkušenj z zakolom živali in strelnim orožjem nima. V resničnostnih šovih sta realizem in teža prikaza predvideno večja in zato pomenita večje možnosti za otrokom škodljivo učinkovanje.

Oddaja Kmetija slavnih je bila na sporedu od meseca septembra 2009 do novembra 2009, vsak dan z izjemo nedelje, ob ponedeljkih s pričetkom ob 20. uri in 55 minut, druge dni ob 20. uri, in je skupaj z oglaševalskimi prekinitvami trajala približno eno uro. Agencija ugotavlja, da je oddaja uvrščena v najbolj gledan časovni termin predvajanja v dnevu, ko je pred televizijskimi zasloni še veliko otrok. Oddaja je k gledanju zelo pritegnila otroke in mladoletnike, čemur pritrjujejo tako podatki o gledanosti posameznih oddaj, ki kažejo, da otroci radi gledajo manj zahtevne programske vsebine za odrasle, še posebej zabavne resničnostne oddaje.

Agencija na podlagi pridobljenih telemetričnih podatkov (podatki o gledanosti televizijskih programov) podjetja AGB Media Services d.o.o. ugotavlja, da je oddaja »Kmetija slavnih« na programu POP TV med 29.9. in 6.11.2009 spremljalo v povprečju 14.158 otrok med 4. in 9. letom starosti, 16.150 otrok med 10. in 14. letom starosti, to je več kot 30 tisoč otrok v starosti do 14. leta. Oddaji »Kmetija slavnih« dne 7.10. in 21.10.2009 na programu POP TV je v povprečju spremljalo več kot 34.000 otrok v starosti od 4 do 14 let. Dne 23.10.2009 je oddajo »Kmetija slavnih« na programu POP TV spremljalo v povprečju več kot 27.000 otrok med 4. in 14. letom starosti, dne 2.11.2009 pa v povprečju kar 41.000 otrok med 4. in 14. letom starosti. Visoka gledanost oddaj med otroki potrjuje smiselnost označitve neprimernih vsebin za otroke do 15. leta z opozorili in simboli.

Agencija je na podlagi vseh ugotovljenih dejstev ugotovila, da so bili v oddajah »Kmetija slavnih« v programu POP TV, vsaj 21.10.2009 in 23.10.2009 ob 20.00 uri predvajani taki prizori nasilja, ter najmanj 7.10.2009 ob 20.00 uri in 2.11.2009 ob 20.55 uri taki prizori seksualnosti, zaradi katerih bi izdajatelj, ob upoštevanju estetskih in etičnih meril, ki jih je sam vnaprej določil v programskem etičnem kodeksu, ki je objavljen na izdajateljevih spletnih straneh (http://www2.24ur.com/furniture/files/Eticni_kodeks_POP_TV.pdf), skladno s tretjim odstavkom 84. člena ZMed pred začetkom predvajanih oddaj moral predvajati akustično in vizualno opozorilo, da vsebine niso primerne za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med njihovim predvajanjem pa bi moral biti objavljen ustrezen vizualni simbol. Izdajatelj pred začetkom predvajanih oddaj ni predvajal akustičnega in vizualnega opozorila, da vsebine niso primerne za otroke in mladoletnike do 15. leta starosti, med njihovim predvajanjem pa ni objavil ustreznega vizualnega simbola. Ker gre torej za vsebine, ki vsebujejo prizore nasilja in seksualnosti in niso primerne za ogled mladostnim pod 15. letom, oddaja pa ni bila ustrezno označena (kot to predvidevata tudi 2. alineja 5. točke in 6. točka v povezavi s 3. in 4. točko etičnega kodeksa izdajatelja), gre za kršitev tretjega odstavka 84. člena ZMed.

Iz zgoraj navedenega dejanskega stanja izhaja, da izdajatelj v analiziranem obdobju televizijskega programa POP TV ni predvajal skladno s programskimi zahtevami in omejitvami, ki po ZMed veljajo za radijske in televizijske programe. Skladno s 1. alinejo tretjega odstavka 109. člena ZMed ima Agencija v primeru ugotovljenih kršitev določb ZMed

APEK

pravico in dolžnost izdajatelja televizijskega programa pisno opozoriti in odrediti, da se ugotovljene nepravilnosti odpravijo v določenem roku, ki ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od šestih mesecev. Ker Agencija ocenjuje, da so ugotovljene kršitve take narave, da jih je treba in hkrati tudi možno odpraviti v najkrajšem času, se je odločila, da za odpravo tovrstnih nepravilnosti odredi rok en mesec, ki začne teči naslednji dan po vročitvi odločbe (3. točka izreka). Izdajatelj lahko nepravilnosti odpravi v najkrajšem roku brez težav, saj mora neprimerne vsebine le ustrezno označiti, to je pred njihovim začetkom predvajati akustično in vizualno opozorilo, med njihovim predvajanjem pa objaviti ustrezen vizualni simbol. V primeru, da izdajatelj v predpisanem roku ne odpravi ugotovljenih kršitev, ki izhajajo iz izreka te odločbe, lahko Agencija skladno z 2. alinejo tretjega odstavka 109. člena ZMed dovoljenje za izvajanje televizijske dejavnosti izdajatelja za največ tri mesece začasno prekliče.

Agencija je na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev zaključila, da televizijski program POP TV, izdajatelja družbe POP TV, d.o.o., Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana, v času od 29.9.2009 do 6.11.2009 ni bil predvajan skladno z zahtevami iz 84. člena ZMed, zato je Agencija odločila, kot je navedeno v 1. in 2. točki izreka te odločbe.

Agencija je v postopku ugotovila, da stroški postopka niso nastali, niti jih ni uveljavljala stranka sama. Zato je Agencija skladno s petim odstavkom 213. člena ZUP v 4. točki izreka odločila, da stroški postopka niso nastali.

Pravni pouk:

Zoper to odločbo pritožba ni možna, dovoljeno pa je sprožiti upravni spor. Upravni spor je mogoče sprožiti v roku 30 dni od vročitve odločbe. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani. V sporu odloča Upravno sodišče na sedežu v Ljubljani. Tožbo se lahko pošlje po pošti ali vloži neposredno pri sodišču. Tožba se vloži v treh izvodih, priložiti pa je treba to odločbo v izvirniku ali v overjenem prepisu.

Postopek vodil:
Primož Leban

Mark Pohar
v.d. direktorja

Vročiti: - stranki, po ZUP